

Vlaams
Parlement

stuk **1653** (2011-2012) – Nr. 1
ingediend op 1 juni 2012 (2011-2012)

Ontwerp van decreet

houdende instemming met

1° het verdrag inzake wederzijdse administratieve bijstand in fiscale aangelegenheden, en de bijlagen A, B en C, opgemaakt in Straatsburg op 25 januari 1988 en ondertekend op 7 februari 1992, en

2° het protocol tot wijziging van het verdrag inzake wederzijdse administratieve bijstand in fiscale aangelegenheden, opgemaakt in Parijs op 27 mei 2010 en ondertekend op 4 april 2011

MEMORIE VAN TOELICHTING

I. ALGEMENE TOELICHTING

1. Algemeen kader

1.1. Administratieve samenwerking inzake fiscale aangelegenheden

Staten moeten steeds vaker een beroep doen op wederzijdse bijstand bij de heffing van belastingen. De mobiliteit van de belastingplichtigen, het aantal grensoverschrijdende transacties en de internationalisering van de financiële instrumenten nemen steeds toe waardoor het moeilijker wordt om de verschuldigde belasting correct te heffen. Daardoor functioneren de belastingstelsels niet goed en worden belastingen tweemaal geheven wat op zich al aanzet tot belastingfraude en -ontduiking terwijl de controlebevoegdheid een nationale aangelegenheid blijft.

Een staat of deelstaat kan zijn eigen belastingstelsel niet meer beheren zonder inlichtingen van andere staten. Er is nood aan instrumenten die voor alle staten in dezelfde regels, rechten en verplichtingen voorzien en op die manier onderling vertrouwen kunnen wekken.

1.2. De administratieve samenwerking in de Europese Unie

De richtlijn van de Raad 77/799/EEG van 17 december 1977, gewijzigd door de richtlijn 78/1070/EEG van 6 december 1977, heeft een wederzijdse bijstand tussen de lidstaten van de Europese Unie (EU) op het vlak van directe belastingen en belasting op de toegevoegde waarde (btw) in het leven geroepen. Dit stelsel is in het Belgische interne recht opgenomen door de wet van 8 augustus 1980. In de loop der jaren zijn de tekortkomingen van die richtlijn aan het licht gekomen. Zij voldoet niet langer aan de eisen van de huidige interne markt. De lidstaten dienen hun toevlucht te zoeken tot andere instrumenten wat onzekerheid veroorzaakt en niet strookt met transparantie, gelijke behandeling, eerlijke concurrentie en de goede werking van de interne markt.

De nieuwe richtlijn 2011/16/EU van de Raad van 15 februari 2011 legt nieuwe voorschriften en procedures vast voor de onderlinge samenwerking van de lidstaten met het oog op de uitwisseling van inlichtingen die naar verwachting van belang zijn voor de administratie en de handhaving van de nationale wetgeving met betrekking tot alle belastingen, met uitzondering van btw, douane en accijnzen én sociale zekerheidsbijdragen. De nieuwe richtlijn bevat duidelijke voorschriften en procedures voor een betere samenwerking tussen de belastingadministraties van de verschillende EU-lidstaten, zodat zij hun strijd tegen belastingfraude kunnen verhogen. De nieuwe richtlijn verplicht de bevoegde overheid van elke lidstaat om één centraal verbindingsbureau en bevoegde ambtenaren aan te duiden die rechtstreeks inlichtingen kunnen uitwisselen met het oog op een correcte belastingheffing. De lidstaten moeten de richtlijn, die op 11 maart 2011 in werking is getreden, tegen 1 januari 2013 omzetten in hun nationale wetgeving. Op die datum wordt richtlijn 77/799/EEG ingetrokken.

1.3. De administratieve samenwerking met landen van buiten de Europese Unie

De bijstand voor het bepalen van de grondslag berust op de bepalingen ad hoc van de meeste dubbelbelastingverdragen. Wat betreft de invorderingsbijstand naar het inkomen, baseren de handelingen van België zich voornamelijk op de bepalingen van een groot aantal dubbelbelastingverdragen, alsook op de Benelux-overeenkomst van 5 september 1952 en, voor wat betreft de btw op de Benelux-overeenkomst alsook op richtlijn 76/308/EEG van 15 maart 1976.

2. Het verdrag inzake wederzijdse administratieve bijstand in fiscale aangelegenheden (1988)

2.1. *Ontstaan en doelstelling*

Het verdrag was het resultaat van het gezamenlijke werk van de Raad van Europa en de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO). Het werd in de Raad van Europa opgesteld door een comité van deskundigen onder leiding van het Europese comité voor juridische samenwerking op basis van een eerste ontwerptekst die was voorbereid door het OESO-comité voor fiscale aangelegenheden. Deskundigen van OESO-lidstaten die geen lid waren van de Raad van Europa, namen als waarnemer deel aan de besprekingen.

Het Comité van Ministers van de Raad van Europa nam de ontwerptekst van het verdrag aan en besliste op 25 juni 1987 dat het verdrag zou worden opengesteld voor ondertekening, na een soortgelijke beslissing van de Raad van de OESO. Op 8 oktober 1987 verklaarde de Raad van de OESO zich akkoord met de beslissing van het Comité van Ministers.

Het verdrag werd op 25 januari 1988 opengesteld voor ondertekening door de lidstaten van de Raad van Europa en de lidstaten van de OESO. Het is in werking getreden op 1 april 1995 voor Denemarken, Finland, Noorwegen, de Verenigde Staten en Zweden. Ondertussen zijn nog andere landen – waaronder België – partij geworden bij het verdrag.

België ondertekende het verdrag op 7 februari 1992. De federale instemmingswet dateert van 24 juni 2000. De federale ratificatieakte werd op 1 augustus 2000 neergelegd samen met een verklaring en een voorbehoud met betrekking tot het toepassingsgebied, waarna het verdrag op 1 december 2000 in werking is getreden voor België.

Het doel van het verdrag was de bevordering van internationale samenwerking met het oog op een betere toepassing van de nationale fiscale wetgevingen terwijl de fundamentele rechten van de belastingplichtigen gewaarborgd blijven.

Door de grote concentratie en diversiteit van de commerciële en economische betrekkingen voelde men de noodzaak om een nieuw multilateraal verdrag op te stellen teneinde een meer doeltreffende internationale samenwerking tussen een groot aantal landen mogelijk te maken via een uniforme toepassing en interpretatie van de verdragsbepalingen.

Dit verdrag bevatte destijds nauwelijks opvallende vernieuwingen, vergeleken met de reeds in België toegepaste regels inzake internationale administratieve bijstand. Het bood echter wel het grote voordeel één enkel instrument aan te bieden waarmee alle vormen van wederzijdse bijstand, die tot dan toe door verschillende akten soms bilateraal, soms multilateraal werden georganiseerd en die op het ene of andere punt van elkaar afweken, op een geharmoniseerde en uniforme wijze ten uitvoer konden worden gelegd, met een groter aantal landen en dus in een geografisch grotere ruimte.

Het verdrag biedt dus onmiskenbare voordelen op het vlak van de harmonisering en de eenvormigheid inzake internationale administratieve bijstand en zou ertoe moeten leiden dat fraude en belastingontwijking doeltreffender worden bestreden.

Het verdrag is vooral van belang voor landen waarmee nog geen overeenkomst inzake de uitwisseling van inlichtingen met betrekking tot belastingaangelegenheden ('Tax Information Exchange Agreement', TIEA) werd gesloten. Deze landen krijgen op een eenvoudige manier toegang tot een netwerk van landen waarmee op het niveau van een verdrag de administratieve bijstand wordt geregeld.

2.2. *Inhoud*

Het verdrag is een aanvulling op de instrumenten voor wederzijdse bijstand die door de Raad van Europa zijn ontwikkeld, en bepaalt verschillende mogelijkheden van administratieve bijstand die in België al bekend zijn, zoals de uitwisseling van inlichtingen op verzoek, automatisch of spontaan (artikelen 5 tot 7), de invordering van fiscale vorderingen, met inbegrip van het nemen van bewarende maatregelen (artikelen 11 en 12) en de betekening van documenten (artikel 17).

2.3. *Toepassingsgebied*

Het verdrag is potentieel van toepassing op bijna alle directe en indirecte belastingen en taksen, met uitzondering van douanerechten, invoer- en uitvoerrechten en de belastingen die reeds zijn gedekt door een bijzondere multilaterale overeenkomst¹. Het verdrag dekt in principe zelfs de verplichte bijdragen voor sociale zekerheid, verschuldigd aan de overheid of aan andere publiekrechtelijke instellingen (artikel 2).

De voorstanders van het verdrag wensten er evenwel een zeer soepel internationaal instrument van te maken om een zo groot mogelijk aantal staten de gelegenheid te bieden om aan te sluiten. Zo kunnen de staten die dat wensen, zich verbinden voor slechts een aantal categorieën van belastingen en bijgevolg ook enkel voor bepaalde vormen van bijstand.

Enerzijds vermeldt elke partij in bijlage A bij het verdrag de verschillende categorieën van belastingen waarop het verdrag van toepassing is en anderzijds kunnen de staten die dat wensen, op elk moment vanaf de ondertekening, bepaalde voorbehouden maken en in-trekken (artikel 30). De lijst van de belastingen waarop het verdrag van toepassing is, kan door de verdragspartijen op elk moment worden gewijzigd.

Naar aanleiding hiervan heeft België, in overleg met de deelstaten, beslist om een aantal minder belangrijke of problematische belastingen niet op te nemen. In de lijst van bijlage A ('Belastingen waarop de overeenkomst van toepassing is') bij het verdrag zijn dan ook bepaalde belastingen weggelaten, zoals de belasting voor aanplakking, de verkeersbelasting enzovoort. De onroerende voorheffing werd wel opgenomen onder punt II van bijlage A.

De Federale Overheidsdienst (FOD) Financiën heeft ook een lijst opgesteld van de belastingen die onder de toepassing van het verdrag vallen en heeft daarbij rekening gehouden met de wetgeving betreffende de regionalisering en de financiering van de gemeenschappen en de gewesten, alsook met het feit dat België, zodra het een van zijn belastingen in een bepaalde categorie onderbrengt, zich ertoe verbindt bijstand te verlenen met betrekking tot alle belastingen die in het verdrag in dezelfde categorie zijn ondergebracht.

Het verdrag bevat bovendien de gebruikelijke bewarende maatregelen die gelden voor dergelijke internationale akten en biedt de belastingplichtigen waarborgen betreffende het recht op respect voor het privéleven en het recht op een normale procedure met betrekking tot het bepalen van hun rechten en plichten in fiscale aangelegenheden. Het garandeert ook passende bescherming tegen discriminatie en dubbele belasting.

3. **Het protocol (2011)**

3.1. *Ontstaan en doel*

Het verdrag van 1988 werd gesloten voordat overeenstemming was bereikt over de internationale norm voor de uitwisseling van inlichtingen in fiscale aangelegenheden. Sindsdien is

---

¹ Internationale overeenkomst inzake wederzijdse administratieve bijstand met het oog op het voorkomen, het opzoeken en het beteugelen van tolovertredingen, uitgewerkt onder de auspiciën van de 'Conseil de coopération douanière'.

een nieuw samenwerkingskader ontstaan. Het was wenselijk een multilateraal instrument beschikbaar te stellen om zoveel mogelijk staten in de gelegenheid te stellen te profiteren van dat nieuwe kader en tevens de hoogste internationale normen voor samenwerking op belastinggebied toe te passen.

In september 2009 besliste het Comité van Ministers van de Raad van Europa een ad-hoccomité voor de herziening van het verdrag ('Ad Hoc Committee for the Revision of the Convention', CAHTAX) op te richten dat zou bestaan uit vertegenwoordigers van de lidstaten van de Raad van Europa en de OESO en van commissies en de Parlementaire Vergadering van de Raad van Europa. In november 2009 werd een ontwerptekst van het protocol en het herziene toelichtende rapport bezorgd aan het Comité voor fiscale zaken van de OESO en het Comité van Ministers van de Raad van Europa.

De OESO-raad nam de ontwerpteksten aan op 18 februari 2010. Het Comité van Ministers van de Raad van Europa deed hetzelfde op 24 maart 2010. De goedkeuring van dit protocol zou met de opheffing van het bankgeheim een nieuwe belangrijke stap op internationaal niveau vormen in het kader van de fraudebestrijding.

3.2. Inhoud

De wijzigingen hebben voornamelijk betrekking op twee punten: enerzijds het aanpassen van het verdrag aan de internationaal overeengekomen normen inzake gegevensuitwisseling en anderzijds de openstelling van het verdrag voor staten die geen lid zijn van de Raad van Europa of de OESO.

Andere amendementen betreffen de verhouding tussen het verdrag en de EU-wetgeving (artikel 27) en de gegevens die een verzoek om informatie dient te bevatten (artikel 18).

Tot slot regelt het protocol twee procedurele bepalingen namelijk de inwerkingtreding en de uitwerking van de wijzigingen en de relatie tussen het verdrag en het protocol.

4. Relatie tussen het verdrag en het protocol

Eens het protocol in werking treedt, wordt het belangrijk om ervoor te zorgen dat in de mate van het mogelijke een staat die partij wordt bij het verdrag, toetreedt tot het verdrag zoals gewijzigd door het protocol. Een lidstaat van de Raad van Europa of de OESO die nog geen partij is bij het originele verdrag, wordt op het ogenblik van de ratificatie partij bij het verdrag zoals gewijzigd door het protocol, tenzij hij uitdrukkelijk verklaart dat hij enkel toetreedt tot het bestaande en ongewijzigde verdrag. Deze procedure is in lijn met artikel 40.5 van het Verdrag van Wenen inzake het verdragenrecht.

5. Weerslag op de bevoegdheidsuitoefening van Vlaanderen

Het verdrag is van toepassing op de onroerende voorheffing en de schenkingsrechten. Het is in dit verband nuttig eraan te herinneren dat Vlaanderen in 1999 de dienst tot inning van de onroerende voorheffing heeft overgenomen van de federale overheid, zodat het zelf instaat voor het beheer en het gebruik van de informatie hieromtrent. Hierdoor is Vlaanderen rechtstreeks verantwoordelijk geworden voor de verdragsrechtelijke uitwisseling van fiscale informatie, zeker wat de gewestbelastingen betreft. Met betrekking tot de schenkingsrechten heeft de Vlaamse Regering zijn ambitie geuit om vanaf 2015 de inning van deze belasting over te nemen.

Het verdrag is niet van toepassing op de verkeersbelastingen en andere vastgoedbelastingen. Hiertoe heeft de federale wetgever destijds een voorbehoud gemaakt in overeenstemming met artikel 30 van het verdrag.

Met de goedkeuring van het protocol heeft de Vlaamse Regering blijk gegeven van haar intentie om de Vlaamse gemeenschap- en gewestbelastingen voortaan onder de toepassing van het verdrag en het protocol te laten vallen. Dit heeft qua verbintenissen tot gevolg dat de federale overheid de verklaring en het voorbehoud van 2000 moet wijzigen, zo niet moet opheffen. Hierover zal meer intrafederaal overleg noodzakelijk zijn, waarbij de gefedereerde overheden onderling moeten uitmaken op welke belastingen alle gewesten, respectievelijk alle gemeenschappen het verdrag en het protocol laten toepassen of niet, vermits het verdrag geen territoriaal voorbehoud toelaat inzake de toepassing van sommige belastingen (artikel 29).

II. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING

1. Het verdrag inzake wederzijdse administratieve bijstand in fiscale aangelegenheden (1988)

In de preambule wijzen de partijen erop dat de ontwikkeling van het internationale verkeer van personen, kapitaal, goederen en diensten de mogelijkheden tot belastingontduiking heeft vergroot. Er is een gezamenlijke inspanning van de staten nodig om administratieve bijstand in belastingzaken te bevorderen en tegelijkertijd de rechten van de belastingplichtigen te verzekeren.

Hoofdstuk I – Werkingssfeer van het verdrag

Overeenkomstig artikel 1 is het doel van het verdrag het verlenen van administratieve bijstand in fiscale aangelegenheden. Die bijstand omvat de uitwisseling van inlichtingen, met inbegrip van belastingcontrole, bijstand bij de invordering van belastingen en de betekening van documenten. De administratieve bijstand wordt niet beperkt door de woonplaats of de nationaliteit van de belastingplichtige of andere betrokken personen.

Artikel 2 geeft een opsomming van de belastingen waarop het verdrag van toepassing is. Dat toepassingsgebied is ruim opgevat.

Hoofdstuk II – Algemene bepalingen

Dit hoofdstuk verklaart in artikel 3 een aantal termen die in het verdrag veelvuldig aan bod komen. Voorrang wordt gegeven aan de specifieke definities in het verdrag zelf en pas dan aan de betekenis van de betrokken term in de wetgeving van de verdragsluitende staat in kwestie, behalve indien de context een duidelijk verschil aangeeft.

Hoofdstuk III – Vormen van bijstand

Artikel 4 legt de partijen de verplichting op om alle inlichtingen uit te wisselen die naar verwachting relevant zullen zijn voor het opstellen of versterken van hun interne belastingwetgeving. De term ‘naar verwachting relevant’ heeft de bedoeling een zo ruim mogelijke uitwisseling van inlichtingen te voorzien, maar maakt tegelijkertijd duidelijk dat de partijen niet mogen worden betrokken in ‘fishing expeditions’ of dat zij informatie mogen vragen waarvan het niet waarschijnlijk is dat zij van belang is. Een partij kan de verkregen inlichtingen slechts als bewijsmateriaal voor een strafrechter gebruiken mits toestemming door de partij die de inlichtingen heeft verstrekt. Een partij kan ook verklaren dat haar overheden een inwoner of onderdaan op de hoogte kunnen brengen vooraleer zij de gevraagde inlichtingen verstrekken.

De gegevensuitwisseling kan plaatsvinden op verzoek (artikel 5), automatisch (artikel 6) of spontaan (artikel 7).

Twee of meer partijen kunnen onderling overleggen om te bepalen welke gevallen het voorwerp uitmaken van gelijktijdige belastingcontroles (artikel 8). De aangezochte staat kan vertegenwoordigers van de verzoekende staat de toelating geven om belastingcontroles op zijn grondgebied bij te wonen (artikel 9). Een partij informeert een andere partij indien zij inlichtingen ontvangt die in strijd zijn met de informatie waarover zij beschikt (artikel 10).

Artikel 11 regelt de invordering van belastingvorderingen. Elke verdragsluitende staat verbindt zich ertoe binnen bepaalde grenzen de belastingen in te vorderen die zijn verschuldigd aan een andere staat. De aangezochte staat handelt daarbij alsof het om de invordering van zijn eigen fiscale vorderingen gaat met uitzondering van de verjaringstermijn die de wetgeving van de verzoekende staat voorschrijft (artikel 14) en van prioriteiten die niet van toepassing zijn (artikel 15). Op verzoek van de verzoekende staat neemt de aangezochte staat bewarende maatregelen met het oog op de invordering van een belastingbedrag (artikel 12). Het verzoek om administratieve bijstand is vergezeld van een aantal documenten (artikel 13). De aangezochte staat kan uitstel van betaling of betaling in termijnen toestaan (artikel 16).

De staten ondervinden vaak moeilijkheden om documenten aan niet-inwoners te betekenen. Het verdrag voorziet dan ook dat de verdragsluitende staten administratieve bijstand verlenen op dit vlak (artikel 17).

Hoofdstuk IV – Bepalingen betreffende alle vormen van bijstand

Artikel 18 verduidelijkt de inlichtingen die de verzoekende staat moet leveren aan de aangezochte staat voor de toepassing van zijn vraag om bijstand. Artikel 19 biedt de aangezochte staat de mogelijkheid om geen voldoening te geven aan een vraag om bijstand indien hij vermoedt dat de verzoekende staat niet alle mogelijkheden tot handelen heeft gebruikt. Het verdrag mag immers niet tot gevolg hebben dat een staat de last voor het vestigen of invorderen van belastingen die hij op zijn eigen grondgebied niet kan vestigen of invorderen, overdraagt aan een andere staat. Artikel 20 preciseert hoe de aangezochte staat normalerwijze de verzoekende staat moet medelen welk gevolg aan zijn verzoek is gegeven.

Artikel 21 verleent bescherming aan de belastingplichtigen en stelt grenzen aan de verplichting tot het verlenen van bijstand. De aangezochte staat dient slechts de kennis en procedures toe te passen die gemeenschappelijk zijn voor beide staten. Indien hij toch op de vraag tot bijstand ingaat, blijft hij binnen de grenzen van het verdrag.

Artikel 22 waarborgt het respecteren van het vertrouwelijke karakter van de inlichtingen die in het kader van de invorderingsbijstand worden uitgewisseld. Artikel 23 bepaalt in welke staat een belastingplichtige een rechtsgeding kan aanspannen tegen maatregelen die de overheden van de verzoekende of de aangezochte staat hebben getroffen.

Hoofdstuk V – Bijzondere bepalingen

Artikel 24 heeft betrekking op de modaliteiten voor de toepassing van het verdrag. Het voorziet dat de bevoegde overheden de praktische modaliteiten voor de wederzijdse administratieve bijstand in een gemeenschappelijk akkoord bepalen. Het bepaalt eveneens dat het opvolgen en de interpretatie van de verdragsbepalingen zullen zijn verzekerd door een samenwerkingsorganisme dat onder de auspiciën van de OESO wordt opgericht.

De volgende artikelen behandelen de taal waarin een verzoek tot bijstand en het antwoord daarop moeten worden opgesteld (artikel 25) en het dragen van de kosten die voortspruiten uit het verzamelen van de inlichtingen of uit het invorderen van de belastingen (artikel 26).

Hoofdstuk VI – Slotbepalingen

Dit hoofdstuk bevat de traditionele bepalingen inzake de verhouding van het verdrag ten opzichte van andere internationale overeenkomsten of regelingen (artikel 27), de ondertekening en inwerkingtreding van het verdrag (artikel 28), de territoriale toepassing van het verdrag (artikel 29), het maken van een voorbehoud (artikel 30), de opzegging van het verdrag (artikel 31) en de taken van de depositarissen (artikel 32).

Artikel 27 bepaalt uitdrukkelijk dat de mogelijkheden die het verdrag biedt voor het verlenen van bijstand, de bestaande samenwerkingsakkoorden op fiscaal vlak tussen de staten niet beperken noch door deze samenwerkingsakkoorden worden beperkt. Deze bepaling geeft de staten de mogelijkheid gebruik te maken van het meest efficiënte instrument. EU-lidstaten passen in hun onderlinge betrekkingen de gemeenschappelijke regels toe die van kracht zijn binnen de EU.

Artikel 30 stelt de verdragsluitende staten in staat de draagwijdte van hun verbintenis te moduleren door het toepassingsgebied van het verdrag te beperken tot bepaalde belastingen en taksen van de andere staten. België heeft een aantal belastingen en taksen uitgesloten.

Bijlagen:

Bijlage A geeft een opsomming van de bestaande belastingen waarop het verdrag van toepassing is. Voor België zijn dat de volgende belastingen:

- personenbelasting;
- vennootschapsbelasting;
- rechtspersonenbelasting;
- belasting van niet-inwoners;
- speciale bijdrage gelijkgesteld met de personenbelasting;
- roerende voorheffing en bedrijfsvoorheffing;
- opcentiemen op de belasting van niet-inwoners;
- opcentiemen en aanvullende belasting op de personenbelasting;
- onroerende voorheffing en opcentiemen bij deze voorheffing;
- registratierechten op schenkingen onder levenden;
- belasting op de toegevoegde waarde;
- inschrijvingsbelasting;
- accijnsrechten;
- speciale accijnsrechten;
- jaarlijkse belasting op verzekeringscontracten;
- jaarlijkse belasting op winstdeelnemingen;
- successie- en erfenisrechten.

België wenste niet bepaalde minder belangrijke belastingen en taksen die geen specifieke moeilijkheden inzake invordering veroorzaken, op te nemen. Dat geldt ook voor de bijdragen voor de sociale zekerheid, waarbij regels van toepassing zijn die sterk verschillen van die welke de fiscale administraties toepassen voor de vestiging en invordering van belastingen.

Bijlage B bevat de naam van de bevoegde personen en overheden. Voor België is dat de minister van Financiën of zijn/haar vertegenwoordiger.

Bijlage C geeft een definitie van het woord ‘onderdaan’. Voor België is er geen definitie opgenomen.

2. Het protocol tot wijziging van het verdrag inzake wederzijdse administratieve bijstand in fiscale aangelegenheden (2011)

In de preambule stellen de partijen dat een nieuw samenwerkingskader is ontstaan sinds het sluiten van het verdrag van 1988. De partijen achten het wenselijk een multilateraal instrument beschikbaar te stellen om zoveel mogelijk staten de kans te geven om te profiteren van dat nieuwe kader en tevens de hoogste internationale normen voor samenwerking op fiscaal gebied te implementeren.

Artikel I vervangt een overweging in de preambule en voegt een nieuwe overweging toe. De eerste heeft betrekking op het uitvoeren van maatregelen en het verstrekken van inlichtingen door de staten, waarbij zij rekening moeten houden met de vertrouwelijkheid van de inlichtingen en de bescherming van de privacy. De toegevoegde overweging wijst op het belang van de betrokkenheid van zoveel mogelijk staten en van de toepassing van de hoogste internationale normen voor samenwerking op belastinggebied.

Artikel II vervangt artikel 4 van het verdrag inzake de algemene bepaling van de uitwisseling van inlichtingen. De partijen wisselen alle inlichtingen uit die naar verwachting van belang zijn voor de toepassing of handhaving van hun nationale wetten inzake belastingen waarop het verdrag van toepassing is.

Paragraaf 2 over de voorafgaande toestemming voor het gebruik van verkregen inlichtingen als bewijsmateriaal voor de strafrechter, is geschrapt.

Artikel III brengt kleine wijzigingen aan in artikel 18 dat handelt over inlichtingen die dienen te worden verstrekt door de verzoekende staat.

Artikel IV schrapt artikel 19 inzake de mogelijkheid een verzoek af te wijzen.

Artikel V vervangt artikel 21 over de bescherming van personen en de grenzen aan de verplichting tot het verlenen van bijstand. Er zijn twee bijkomende redenen toegevoegd die de aangezochte staat kan invoeren om administratieve bijstand niet te verlenen. De aangezochte staat is niet verplicht administratieve bijstand te verlenen indien de verzoekende staat niet alle maatregelen heeft aangewend en in gevallen waarin de administratieve last niet in verhouding staat tot het voordeel dat de verzoekende staat kan halen.

Het protocol voegt ook twee paragrafen toe aan dit artikel.

Paragraaf 3 regelt expliciet de verplichting om gegevens uit te wisselen in gevallen waarin de aangezochte staat de gevraagde inlichtingen niet nodig heeft voor binnenlandse belastingaangelegenheden. Vóór die toevoeging was die verplichting niet uitdrukkelijk bepaald, maar de praktijk leerde dat een aantal staten de gevraagde informatie gebruikten met het oog hun eigen belastingheffing. In zijn rapport over de verbetering van de toegang tot bankgegevens voor belastingdoeleinden had de OESO daar ook op gewezen.

Paragraaf 4 moet verzekeren dat de in het verdrag voorziene beperkingen niet kunnen worden aangewend om het verstrekken van inlichtingen te weigeren uitsluitend omdat zij in het bezit zijn van banken, andere financiële instellingen of 'trustees', dan wel omdat zij betrekking hebben op eigendomsrechten van een persoon. De toevoeging moet niet worden geïnterpreteerd alsof het verdrag de uitwisseling van die informatie niet toeliet.

Artikel VI vervangt de paragrafen 1 en 2 van artikel 22 inzake de geheimhouding.

Paragraaf 1 voorziet naast de geheimhouding ook de bescherming van de verkregen inlichtingen. De ontvangende staat moet de gegevens beschermen. Voor zover nodig moet het noodzakelijke beschermingsniveau voor persoonsgegevens veilig worden gesteld.

In paragraaf 2 is de zin weggelaten die stelt dat de voorafgaande toestemming van de bevoegde overheid van de aangezochte staat nodig is om verkregen inlichtingen te gebruiken in openbare rechtszittingen of in rechterlijke beslissingen.

Artikel VII vervangt paragraaf 2 van artikel 27 over de verhouding tot andere internationale overeenkomsten of regelingen. Op verzoek van de EU en haar lidstaten werd het verdrag geamendeerd om duidelijkheid te scheppen in de verhouding tussen het verdrag en de huidige of toekomstige Europese regelgeving inzake administratieve bijstand in belastingzaken. EU-lidstaten kunnen in hun bilaterale relaties de in het verdrag voorziene mogelijkheden voor bijstand aanwenden, voor zover die meer ruimte voor samenwerking bieden dan de Europese regels. Deze bepaling heeft geen invloed op de toepassing van het verdrag tussen EU-lidstaten en andere verdragsluitende staten.

Artikel VIII voegt vier paragrafen toe in artikel 28 inzake de ondertekening en de inwerkingtreding van het verdrag.

Paragraaf 4 bepaalt dat lidstaten van de Raad van Europa of de OESO die na de inwerkingtreding van het protocol partij worden bij het verdrag, partij worden bij het geamendeerde verdrag, tenzij zij in een schriftelijke verklaring aangeven dat zulks niet het geval is.

Paragraaf 5 is ingevoegd om het verdrag open te stellen voor staten die geen lid zijn van de Raad van Europa of de OESO. Dit biedt die staten de mogelijkheid om zich aan te sluiten bij internationaal overeengekomen normen inzake transparantie en gegevensuitwisseling voor belastingaangelegenheden. Die staten kunnen na de inwerkingtreding van het protocol enkel partij worden bij het geamendeerde verdrag.

Paragraaf 6 heeft betrekking op de effectieve toepassing van de verdragsbepalingen inzake administratieve bijstand. Zij worden toegepast op administratieve bijstand met betrekking tot belastingtijdvakken die aanvangen op of na 1 januari van het jaar dat volgt op het jaar waarin het geamendeerde verdrag in werking is getreden. Twee of meer partijen kunnen evenwel overeenkomen dat het geamendeerde verdrag van toepassing is op administratieve bijstand met betrekking tot eerdere belastingtijdvakken of -vorderingen.

Paragraaf 7 bepaalt dat de verdragsbepalingen met betrekking tot eerdere belastingtijdvakken en -vorderingen, vanaf de datum van inwerkingtreding van toepassing zijn op belastingzaken waarbij sprake is van opzettelijke gedragingen die kunnen worden vervolgd krachtens de strafwetten van de verzoekende partij.

In artikel 30 over voorbehoud is toegevoegd dat een verdragsluitende staat kan verklaren dat paragraaf 7 van artikel 28 enkel van toepassing is op administratieve bijstand met betrekking tot belastingtijdvakken die aanvangen op of na 1 januari van het derde jaar dat voorafgaat aan het jaar waarin het geamendeerde verdrag in werking trad.

In artikel 32, paragraaf 1, is toegevoegd dat de depositaris naast de lidstaten van de Raad van Europa en de OESO, ook andere staten die partij zijn bij het verdrag op de hoogte brengt van ondertekeningen, het neerleggen van akten, de datum van inwerkingtreding, verklaringen, voorbehouden, de territoriale toepassing en andere handelingen, kennisgevingen of mededelingen.

Artikel IX stelt dat het protocol open staat voor ondertekening door staten die het verdrag hebben ondertekend. Een ondertekende staat kan het protocol slechts bekrachtigen, aanvaarden of goedkeuren na of tegelijkertijd met de bekrachtiging, aanvaarding of goedkeuring van het verdrag. Het protocol treedt in werking op de eerste dag die volgt op het verstrijken van een termijn van drie maanden na de datum waarop vijf partijen hun instemming door het protocol te worden gebonden, tot uitdrukking hebben gebracht.

Artikel X geeft een opsomming van de taken van de depositarissen.

III. PROCEDUREVERLOOP

1. Gemengd karakter

Per brief van 20 april 2010 vroeg de federale minister van Financiën aan de bevoegde Vlaamse ministers om het al in werking zijnde verdrag en het te ondertekenen protocol tot wijziging ervan, voorlopig als exclusief federale verdragen te beschouwen. Hierop kon de Vlaamse overheid niet ingaan.

De Werkgroep Gemengde Verdragen (WGV), adviesorgaan van de Interministeriële Conferentie Buitenlands Beleid (ICBB), stelde op 11 mei 2010 bij consensus vast dat het Vlaamse Gewest mede bevoegd is, naast de federale overheid. De WGV besliste tevens dat één federale vertegenwoordiger het protocol zou ondertekenen volgens ondertekeningsformule 3 van de ICBB, dit wil zeggen dat hij of zij de handtekening zou plaatsen in naam van het Koninkrijk België, maar met de handmatige vermelding van het Vlaamse Gewest onder de handtekening. Overeenkomstig de beslissing van de ICBB van 9 juli 2008 worden de leden van de ICBB geacht met de in de WGV bereikte consensus in te stemmen behoudens bezwaar binnen de 30 dagen na de notificatie van het verslag door het secretariaat van de WGV. Op 12 augustus 2010 deelde de voorzitter van de ICBB mee dat geen enkel bezwaar werd geformuleerd. De ICBB heeft de consensus in de WGV dus stilzwijgend bekrachtigd en die bijgevolg uitvoerbaar gemaakt.

Tijdens haar vergadering van 21 mei 2010 hechtte de Vlaamse Regering haar goedkeuring aan het ontwerp van protocol. Zij machtigde de federale vertegenwoordiger om het protocol mede in naam van het Vlaamse Gewest te ondertekenen, op voorwaarde dat het Vlaamse Gewest expliciet zou worden vermeld onder de handtekening.

De ondertekening werd echter uitgesteld. De afdeling Wetgeving van de Raad van State stelde dat de inning van een belasting geen criterium van bevoegdheidsuitoefening via zulke verdragen is, maar dat, integendeel, de grondwettelijke bevoegdheidstoewijzing aan de gewesten én de gemeenschappen inzake fiscaliteit volstaat, om alle deelstaten bij de goedkeuring daarvan te moeten betrekken. De adviezen van de Raad van State leidden tot nieuw intrafederaal overleg dat uitmondde in een herziening van de eerder genomen beslissing van de WGV: op 26 oktober 2010 besloot de WGV het gemengde karakter uit te breiden tot de twee andere gewesten en de drie gemeenschappen. De voorzitter van de ICBB deelde in een brief van 20 januari 2011 mee dat de leden van de ICBB geen enkel bezwaar hebben geformuleerd. De leden van de ICBB hebben dus de consensus in de WGV stilzwijgend bekrachtigd en die bijgevolg uitvoerbaar gemaakt.

Tijdens haar vergadering van 25 februari 2011 machtigde de Vlaamse Regering de federale vertegenwoordiger om het protocol mede namens het Vlaamse Gewest én de Vlaamse Gemeenschap te ondertekenen, op voorwaarde dat zulks expliciet werd vermeld onder de handtekening van de federale ondertekenaar.

Het protocol werd aangenomen in Parijs op 27 mei 2010 en opengesteld voor ondertekening door de staten die partij waren bij het verdrag van 1988. De ondertekening door de federale vertegenwoordiger vond plaats op 4 april 2011.

De Vlaamse goedkeuring van het voorliggende protocol leidt ertoe dat de Vlaamse overheid ook het basisverdrag van 1988 bij decreet moet goedkeuren, aangezien het protocol het verdrag wijzigt en aanvult, wat betekent dat beide akten met elkaar zijn verbonden, en omdat het wijzigen van het federale voorbehoud bij het basisverdrag dit verdrag potentieel of effectief van gemengde aard zal maken.

2. Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV)

De SERV heeft per brief van 18 januari 2012 laten weten geen advies uit te brengen wegens de te beperkte sociaaleconomische impact voor Vlaanderen.

3. Advies van de Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen (SARiV)

De SARiV bracht zijn advies op 9 februari 2012 uit. De Raad gaat akkoord met het ontwerp van decreet.

De Adviesraad vroeg evenwel dat er wordt toegezien op een correcte toepassing van de bevoegdheidsverdeling inzake dubbelbelastingverdragen. In dat verband kan de Vlaamse Regering meedelen dat de federale overheid zich heeft geëngageerd om voortaan het samenwerkingsakkoord gemengde verdragen toe te passen op deze categorie van gemengde fiscale verdragen. Dit gebeurt effectief sinds het najaar 2010 via intrafederaal overleg in werkgroepen, onder voorzitterschap van de FOD Financiën, respectievelijk onder dat van de FOD Buitenlandse Zaken als voorbereiding op de raadpleging van de leden van de ICBB.

Verder vroeg de Raad om een samenwerkingsakkoord te sluiten met de federale overheid over de uitvoering van deze verdragen. De FOD Financiën heeft inmiddels reeds initiatief genomen om een samenwerkingsakkoord inzake internationale bijstand in fiscale zaken uit te werken. De gesprekken hierover zijn lopende.

4. Advies van de Raad van State

De Raad van State stelde in zijn advies van 27 maart 2012 (kenmerk 51.058/1) de vraag wie in België uitvoering zal moeten geven aan een verzoek om inlichtingen uitgaande van een verdragsstaat. Aangezien het om een gemengd verdrag gaat, kan onder 'bevoegde autoriteit', niet enkel de federale minister van Financiën worden verstaan, maar kan het ook om de deelstatelijke minister van Financiën gaan. De Raad beveelt daarom aan om op intern-Belgisch vlak te voorzien in een coördinatiemechanisme en -orgaan, zodat de bevoegde autoriteiten van andere partijen bij het verdrag weten tot wie een verzoek om inlichtingen moet worden gericht en de federale staat, de gemeenschappen en de gewesten onderling kunnen uitmaken op welke wijze gevolg wordt gegeven aan een concreet verzoek. De Raad van State stelt voor om daarover een samenwerkingsakkoord in de zin van artikel 92bis van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen te sluiten.

De Vlaamse Regering verwijst in dit verband naar haar antwoord op het advies van de SARiV, namelijk dat er reeds gesprekken lopen over een nieuw samenwerkingsakkoord.

Verder stelt de Raad van State zich de vraag of de nieuwe regeling inzake het uitwisselen van inlichtingen kan leiden tot administratiefrechtelijke of strafrechtelijke betuigeling en tot dwanguitvoering, wanneer wordt geweigerd mee te werken aan onderzoeksverrichtingen. De Raad wijst erop dat de federale overheid, het artikel 322 van het Wetboek van Inkomstenbelastingen (WIB) heeft uitgebreid met een vierde paragraaf, die een regeling bevat voor inlichtingen die worden gevraagd door een buitenlandse staat. Die uitbreiding geldt echter niet voor de Vlaamse versie van het WIB, zoals dat geldt voor de inning van de onroerende voorheffing, en evenmin voor de andere gewestelijke belastingen waarvoor het gewest zelf de dienst verzekert. Artikel 2 van het Wetboek van de met Inkomstenbelastingen Gelijkgestelde Belastingen (WIGB) verwijst niet naar artikel 322, WIB.

De Vlaamse Regering zal hieraan gevolg geven in een apart ontwerp van decreet. In 2007 en 2010 heeft de Vlaamse overheid al een aantal nieuwe procedureregels van de federale overheid overgenomen voor zijn eigen versie van het WIB, zoals dat geldt voor de onroerende voorheffing. Het Departement Financiën en Begroting maakt momenteel voor de

derde keer een dergelijke analyse. Dit moet in het najaar leiden tot een decreet betreffende diverse fiscale bepalingen, waarin ook een Vlaamse tegenhanger van artikel 322, WIB, kan worden opgenomen, evenals een verwijzing naar die bepaling in artikel 2, WIGB.

De minister-president van de Vlaamse Regering,
Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid,
Landbouw en Plattelandsbeleid,

Kris PEETERS

De Vlaamse minister van Financiën, Begroting, Werk,
Ruimtelijke Ordening en Sport,

Philippe MUYTERS

VOORONTWERP

- Ontwerp van decreet houdende instemming met**
- 1. het verdrag inzake wederzijdse administratieve bijstand in fiscale aangelegenheden, en de bijlagen A, B en C, opgemaakt in Straatsburg op 25 januari 1988 en ondertekend op 7 februari 1992, en**
  - 2. het protocol tot wijziging van het verdrag inzake wederzijdse administratieve bijstand in fiscale aangelegenheden, opgemaakt in Parijs op 27 mei 2010 en ondertekend op 4 april 2011**

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid en de Vlaamse minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport;

Na beraadslaging,

BESLUIT:

De Vlaamse minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Artikel 1. Dit decreet regelt een gemeenschaps- en een gewestaangelegenheid.

Art. 2. Het verdrag inzake wederzijdse administratieve bijstand in fiscale aangelegenheden en de bijlagen A, B en C, opgemaakt in Straatsburg op 25 januari 1988 en ondertekend op 7 februari 1992, zullen volkomen gevolg hebben.

Art. 3. Het protocol tot wijziging van het verdrag inzake wederzijdse administratieve bijstand in fiscale aangelegenheden, opgemaakt in Parijs op 27 mei 2010 en ondertekend op 4 april 2011, zal volkomen gevolg hebben.

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse Regering,
Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid,
Landbouw en Plattelandsbeleid,

Kris PEETERS

De Vlaamse minister van Financiën, Begroting, Werk,
Ruimtelijke Ordening en Sport,

Philippe MUYTERS

ONTWERP VAN DECREET

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid en de Vlaamse minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport;

Na beraadslaging,

BESLUIT:

De Vlaamse minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Artikel 1. Dit decreet regelt een gemeenschaps- en een gewestaangelegenheid.

Art. 2. Het verdrag inzake wederzijdse administratieve bijstand in fiscale aangelegenheden en de bijlagen A, B en C, opgemaakt in Straatsburg op 25 januari 1988 en ondertekend op 7 februari 1992, zullen volkomen gevolg hebben.

Art. 3. Het protocol tot wijziging van het verdrag inzake wederzijdse administratieve bijstand in fiscale aangelegenheden, opgemaakt in Parijs op 27 mei 2010 en ondertekend op 4 april 2011, zal volkomen gevolg hebben.

Brussel, 11 mei 2012.

De minister-president van de Vlaamse Regering,
Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid,
Landbouw en Plattelandsbeleid,

Kris PEETERS

De Vlaamse minister van Financiën, Begroting, Werk,
Ruimtelijke Ordening en Sport,

Philippe MUYTERS